

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI
RADY SENIORŮ ČESKÉ REPUBLIKY
ZA ROK 2009

I. Úvodem

Rok 2009 byl pro Radu seniorů České republiky historicky vyznamán, po čtyřech letech působnosti se uskutečnil její první sjezd. Velké úsilí bylo věnováno prosazení valorizaci penzí 2010, kterou Rada seniorů odůvodněně požadovala i přes nesplnění zákonných podmínek. Intenzivní věcná komunikace Rady s premiérem i s celou vládou ale podpořena nebyla, většina ministrů hlasovala proti valorizaci. Rada seniorů ČR v této souvislosti děkuje ministru Šimerkovi za velkou snahu ostatní členy vlády o nezbytnosti valorizace penzí 2010 přesvědčit. Premiér České republiky s ministry práce a sociálních věcí a místního rozvoje byli v závěru roku osloveni ještě jednou, a to k naléhavému řešení dostupnosti nájemního bydlení seniorů při nulové valorizaci penzí a skokovém růstu nájemného v roce 2010. Následovalo mimořádné zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace, které nezbytné legislativní aktivity nastartovalo.

K získání zákonodárců pro řešení problémů generací třetího a čtvrtého věku byl za velké podpory místopředsedy Senátu Milana Štěcha uskutečněn parlamentní seminář „Jak se žije seniorům v České republice. Rada seniorů České republiky touto cestou panu Štěchovi děkuje.

Po osvědčených zkušenostech s pořádáním krajských kulatých stolů o seniorské problematice před krajskými volbami v roce 2008, byla tato forma participace Rady na předvolebních aktivitách uskutečněna též v roce 2009. Příprava krajských kulatých stolů k předčasným parlamentním volbám probíhala od července do září, uskutečnily se v Jihomoravském kraji, Moravskoslezském kraji a v kraji Vysočina. Po rozhodnutí Ústavního soudu o zastavení volební kampaně bylo pořádání krajských kulatých stolů o seniorské problematice zastaveno.

Kvalitativně nová spolupráce byla navázána s Asociací krajů ČR se kterou Rada seniorů ČR uzavřela „Memorandum“ o spolupráci.

Rozšiřování členské základy a konstituování krajských rad seniorů pokračovalo také v roce 2009, do Rady vstoupily další tři organizace s celostátní působností (Asociace universit třetího věku, Sdružení nájemníků České republiky a Česká společnost pro trénování paměti a mozkový jogging), dvě organizace s regionální působností, Rada seniorů města Prachatic a další tři kluby důchodců. Ke konci roku 2009 byla Rada seniorů ČR konfederací 17 organizací s celostátní působností, dvou organizací s regionální působností, 23 klubů důchodců, čtyř rad seniorů statutárních a ostatních měst s cca 320 tisícovou členskou základnou. V Jihomoravském a v Plzeňském kraji se podařilo ustavit krajské rady seniorů, současně byla navázána neformální spolupráce s krajskými samosprávami a s jejich představiteli. Rada seniorů České republiky tak k 31. 12. 2009 měla konstituováno 5 krajských složek. A to v kraji Královéhradeckém, Zlínském, v kraji Vysočina, v kraji Jihomoravském a Plzeňském.

Kolegium, jako nejvyšší orgán Rady, loni zasedalo 5x, předsednictvo 10x a kontrolní a revizní komise 6x.

Členové Kolegia Rady seniorů České republiky – první funkční období, tj. 1. leden až 15. květen 2009

<i>jméno</i>	<i>funkce</i>	<i>účast na zasedáních Kolegia</i>
Dr. Zdeněk Pernes	předseda RS ČR	100 %
Prof. RNDr. Jan Solich, CSc.	1. místopředseda RS ČR	100 %
Ing. František Hinz	místopředseda RS ČR	100 %
Ing. Jaroslav Ulma	místopředseda RS ČR	100 %
Doc. MUDr. Josef Alois Tichý, CSc.		50 %
Ing. Oldřich Pospíšil		50 %
Ing. Vladimír Horák		0 %
Ing. Luděk Laburda		50 %
Nad' a Mihalovičová		0 %
Pavel Vranský		100 %
Ing. Luboš Pásek		100 %

Prof. MUDr. Pavel Kalvach, CSc.	50 %
Pavčina Krbcová	100 %
Jarmila Houšková	100 %
Pavla Radová	50 %
Ivan Šlíba	100 %
Alois Malý	100 %
Iva Pilková	50 %
JUDr. Ladislav Kovařík	100 %
Mgr. Zdeněk Smutný	100 %
Ing. Růžena Rýglová (členka od dubna 2009)	100 %
Ing. Dana Steinová (členka od dubna 2009)	100 %

Členové Kolegia Rady seniorů České republiky – druhé funkční období, tj. 15. květen až 31. prosinec 2009

<i>jméno</i>	<i>funkce</i>	<i>účast na zasedáních Kolegia</i>
Dr. Zdeněk Pernes	předseda RS ČR	100 %
Ing. Oldřich Pospíšil	1. místopředseda RS ČR	67 %
Ing. František Hinz	místopředseda RS ČR	100 %
Ing. Jaroslav Ulma	místopředseda RS ČR	67 %
Alois Malý	místopředseda RS ČR	100 %
Doc. MUDr. Josef Alois Tichý, CSc.		50 %
Ing. Vladimír Horák		100 %
Ing. Luděk Laburda		100 %
Prof. MUDr. Pavel Kalvach, CSc.		100 %
Ing. Dana Steinová		67 %
Nad'ea Mihalovičová		100 %
Pavel Vranský		33 %
Ing. Luboš Pásek		100 %
Pavčina Krbcová		67 %
Pavla Radová		100 %
Iva Pilková		67 %
JUDr. Ladislav Kovařík		67 %
Mgr. Zdeněk Smutný		67 %
Hana Němcová		67 %
Jindřich Šturm		67 %
Ing. Růžena Rýglová		100 %
František Špaček (člen od prosince 2009)		100 %
Ing. František Hála (člen od prosince 2009)		100 %

Členové předsednictva Rady seniorů České republiky – první funkční období, tj. 1. leden až 15. květen 2009

<i>jméno</i>	<i>účast na zasedáních předsednictva</i>
Dr. Zdeněk Pernes	100 %
Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc.	80 %
Ing. František Hinz	100 %
Ing. Jaroslav Ulma	100 %
Doc. MUDr. Josef Alois Tichý, Csc.	80 %
Ing. Oldřich Pospíšil	100 %
Ing. Vladimír Horák	20 %
Ing. Luděk Laburda	40 %
Pavel Vranský	100 %

Alois Malý

100 %

Členové předsednictva Rady seniorů České republiky – druhé funkční období, tj. 15. květen až 31. prosinec 2009

<i>jméno</i>	<i>účast na zasedáních předsednictva</i>
Dr. Zdeněk Pernes	100 %
Ing. Oldřich Pospíšil	60 %
Ing. František Hinz	100 %
Ing. Jaroslav Ulma	100 %
Alois Malý	80 %
Doc. MUDr. Josef Alois Tichý, Csc.	40 %
Prof. MUDr. Pavel Kalvach, CSc.	80 %
Ing. Vladimír Horák	80 %
Ing. Luděk Laburda	100 %
Pavel Vranský	80 %
Hana Němcová	60 %
Ing. Dana Steinová	20 %
Iva Pilková	60 %

Členové revizní komise Rady seniorů České republiky – první funkční období, tj. 1. leden až 15. květen 2009

<i>Jméno</i>	<i>funkce</i>	<i>účast na zasedáních revizní komise</i>
Dr. Oldřich Strnad	předseda RK RS ČR	100 %
Ing. Jiří Zelinka		0 %
Ing. Anna Hynková		100 %
Ing. Dagmar Dimitrovová		0 %
Jarmila Houšková		100 %

Členové kontrolní a revizní komise Rady seniorů České republiky - druhé funkční období, tj. 15. květen až 31. prosinec 2009

<i>Jméno</i>	<i>funkce</i>	<i>účast na zasedáních revizní komise</i>
Dr. Oldřich Strnad	předseda RK RS ČR	100 %
Ing. Anna Hynková		75 %
Hana Bláhová		100 %
Karel Hybš		100 %
Otakar Svatoš		75 %
Vladimír Tuček		50 %

II. První sjezd Rady seniorů České republiky

První funkční období, tj. čtyři léta navazování kontaktů, hledání spojenců, zakládání konkrétních forem spolupráce s příslušnými ministerstvy a v neposlední řadě také konstituování vlastních organizačních struktur Rady, ukončil dne 15. května 2009 její první sjezd. Sjezdu se zúčastnilo 124 delegátů s hlasem rozhodujícím, 25 delegátů s hlasem poradním a 12 hostů. Z nejvýznamnějších hostů vzpomínáme ministra práce a sociálních věcí JUDr. **Petra Šimerku**, místopředsedu Senátu a předsedu ČMKOS **Milana Štěcha**, předsedu Jednoty důchodců Slovenska PhDr. **Kamila Vajnorského**, zástupce Konfederace seniorských organizací Spolkové republiky Německo paní **Ruth Brandt**, senátorku Dr. **Martu Bayerovou**, poslance RNDr. **Václava Exnera**, CSc., europoslance MUDr. **Jiřího Maštálku** a prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb Ing. **Jiřího Horeckého**. Pozdravné dopisy sjezdu zaslali prezident České republiky Prof. Ing. **Václav**

Klaus, CSc., předseda Senátu MUDr. **Přemysl Sobotka** a předseda Poslanecké sněmovny Ing. **Miloslav Vlček**. V diskusi vystoupilo 15 delegátů a 7 hostů.

Sjezd s kritickou náročností, objektivně a komplexně zhodnotil výsledky čtyřleté působnosti Rady seniorů České republiky, zaujal stanovisko k sociálnímu postavení a k dalším problémům českých seniorů, definoval možnosti rozvoje a také nástroje pro zvyšování funkčnosti sjednoceného seniorského hnutí. Delegáti sjezdu potvrdili delegované zástupce členských organizací do Kolegia a do kontrolní a revizní komise Rady seniorů České republiky. Následně byli v tajných volbách zvoleni vedoucí představitelé a předsednictvo Rady. Předsedou Rady seniorů České republiky byl pro druhé funkční období zvolen Dr. **Zdeněk Pernes** a předsedou kontrolní a revizní komise Dr. **Oldřich Strnad**. Nejvyšší orgán Rady, tj. Kolegium má 23 členů, předsednictvo 13 členů a kontrolní a revizní komise má 6 členů. Sjezd přijal náročnou programovou orientaci Rady na období let 2009 až 2013 a také provedl nezbytné úpravy ve stanovách. Ze sjezdu byl pořízen filmový záznam, který všichni delegáti obdrželi. Filmový záznam ze sjezdu a programová orientace Rady byla zaslána též prezidentu České republiky. Z dalších ústavních činitelů byla programová orientace Rady zaslána premiérovi ČR, ministrům práce a sociálních věcí, financí, dopravy, vnitra, pro místní rozvoj a ministryni zdravotnictví. V této souvislosti bylo požadováno řešit osm definovaných zásadních problémů seniorské populace prostřednictvím koncepčních a legislativních opatření ministerstev a v neposlední řadě též prostřednictvím tzv. Národního programu přípravy na stárnutí. Programová orientace Rady byla opakovaně zaslána též předsedům parlamentních politických stran s požadavkem o zapracování priorit do jejich volebních programů.

Nejvyšší orgány Rady, tj. Kolegium a Předsednictvo průběh a výsledky 1. sjezdu zhodnotily takto:

Rada seniorů České republiky komplexně zhodnotila průběh a výsledky 1. sjezdu RS ČR, kdy oba orgány shodně konstatovaly, že sjezd svoje poslání splnil. „Kolegium i Předsednictvo RS ČR děkují všem delegátům a hostům za disciplínu, korektnost a kvalifikované vystupování“. Oba orgány poděkovaly též lázním Libverda za sponzorský dárek poskytnutý delegátům a hostům sjezdu.

Účastníci 1. sjezdu Rady seniorů a slovo předsedy Dr. Zdeňka Pernese

Funkcionáři Rady seniorů České republiky, zvolení delegáty 1. sjezdu

Předseda Rady seniorů ČR - Dr. Zdeněk Pernes

*1. místopředseda Rady seniorů
Ing. Oldřich Pospíšil*

Ing. František Hinz

*místopředsedové Rady seniorů
Ing. Jaroslav Ulma*

Alois Malý

*Předseda Kontrolní a revizní komise Rady seniorů
Dr. Oldřich Strnad*

PROGRAMOVÉ PRIORITY A DALŠÍ ÚKOLY RADY SENIORŮ ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ LET 2009 AŽ 2013

Programové zaměření působnosti Rady seniorů České republiky na období let 2009 až 2013 vyhláší její první sjezd s cílem zvýšit kvalitu života a zabezpečit klidné a spokojené stáří seniorské generaci. Programová orientace navazuje na zkušenosti z jedenáctileté činnosti Koordinačního výboru organizací důchodců a zdravotně postižených ČR (založen v roce 1993) a na zkušenosti z prvního funkčního období Rady seniorů. Vychází též z poznání uskutečněných šetření a výzkumů, z poznání seniorských poraden, ze statistických dat a z dalších věcně příslušných informací a dokumentů.

1. sjezd RS ČR definuje zásadní problémy seniorské generace v České republice na počátku třetího tisíciletí a současně vymezuje formy participace Rady seniorů na jejich řešení:

*1) Stálé zhoršování sociálního postavení českých seniorů,
tj. zaostávání valorizace penzí za vývojem mezd*

Velká část seniorské populace neměla možnost se v letech 1948 až 1989 dostatečně hmotně připravit na podzim života podle současných hledisek a možností. Navíc značná část jejich úspor byla znehodnocena vysokou inflací v roce 1991 a v dalších letech ekonomické transformace. Nicméně celou tuto dobu současní senioři pracovali, vytvářeli hodnoty a na základě průběžného penzijního systému si na svoje penze celý život spořili. Senioři se tak výrazně zasloužili o hospodářskou sílu země i o úroveň její vědy a techniky. Vložené prostředky do penzijního systému a také jimi vytvořené investiční zdroje ekonomiky zakládají současným seniorům ekonomicky legitimní nárok nejen na dostatečné penze ale též na přiměřený podíl na prosperitě společnosti. Není jejich vinou, že vlády nenakládaly a nenakládají s tímto bohatstvím tak, aby se to mohlo projevit ve vyšší životní úrovni seniorů.

Sociální postavení českých seniorů měřeno dle mezinárodních standardů tzv. obecným náhradovým poměrem (poměr průměrného starobního důchodu k průměrné hrubé mzdě) klesl ze 55,3 % v roce 1991 na 39,8 % v roce 2008, tj. téměř o třetinu. V průběhu prvního funkčního období Rady seniorů poklesl obecný náhradový poměr ze 40,6 % v roce 2004 na 39,8 % v roce 2008, tj. o 0,8 desetin procentního bodu. Pro ilustraci, v okolních zemích dosahuje náhradový poměr 53 % v Rakousku a ve Francii, 45 % ve Velké Británii, 49 % ve Španělsku, 44 % v Německu, 45 % v Polsku a 47 % na Slovensku. Přes stálý tlak Rady seniorů a řadu uskutečněných jednání na nejvyšších úrovních se situaci zlepšit nedaří. Hlavní příčinou je nízká valorizace penzí, která trvale zvyšuje rozdíl mezi životní úrovní celé společnosti a důchodci.

K zastavení nespravedlivého vývoje Rada seniorů zpracuje a předloží do Parlamentu České republiky:

- **návrh zákona k nastavení dokonalejšího, spravedlivějšího a progresivnějšího mechanismu valorizace důchodů,**
- **návrh zákona o minimálním důchodu, který zajistí přiměřený příjem každému starobnímu důchodci (spotřeba na úrovni spotřebního koše základních životních potřeb starobních důchodců),**

Navýšení nízkých důchodů přiznaných před rokem 1998 bude Rada seniorů prosazovat prostřednictvím zavedení mimořádných výplat třináctých důchodů.

Strategickou prioritou RS ČR při dojednávání valorizace důchodů s ústavními činiteli je docílit zvýšení náhradového poměru, tj. průměrného starobního důchodu na úroveň 45 % průměrné hrubé nominální mzdy.

2) Utváření mezigeneračních vztahů záporně ovlivňují média zkráceným obrazem významu i vlivu seniorské generace na současnou společnost

Přehnané katastrofické scénáře stárnutí populace a jejich důsledků, kterými se mimo jiné zdůvodňuje potřeba reformy, snahy privatizovat dobře a efektivně fungující průběžný důchodový systém pod tlakem finančních loby a návrhy na snižování mezigenerační a příjmové solidarity a na převedení rizik z podnikání penzijních fondů na klienty, to vše seniory stresuje, účelově manipuluje s míněním veřejnosti, spoluvytváří konfliktní mezigenerační vztahy a vytváří podhoubí věkové diskriminace. Přitom téměř neexistují v médiích pořady a nezávislé pravdivé informace o skutečných

problémech seniorů, o jejich aktivitách, o současných a minulých zásluhách i o potenciálu pro současnost. Problematika výuky mezigeneračních vztahů ve společnosti více generací silně absentuje též ve výchovném cyklu všech typů škol.

K docílení společensky potřebných změn bude Rada seniorů ČR usilovat o:

- **zřízení parlamentních výborů pro seniory a stárnutí populace v obou komorách Parlamentu České republiky,**
- **zkvalitnění působnosti Rady vlády pro seniory a stárnutí populace,**
- **důslednou realizaci tzv. Národního programu přípravy na stárnutí pro období let 2008 až 2012,**
- **zastoupení seniorů v Radě pro rozhlasové a v Radě pro televizní vysílání.**

Při vyjednávacích aktivitách s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR bude Rada seniorů prosazovat nejen rozvoj univerzit třetího věku ale též obohacení výuky o seniorskou problematiku na všech typech škol.

3) Nedostatečné využívání společenského potenciálu generace třetího věku

Český trh práce není připraven na využití nabídky seniorské pracovní síly. S hospodářskou krizí se bude situace dále zhoršovat. Přitom stárnoucí společnost si nemůže dovolit vylučovat starší osoby z trhu práce a neposkytovat příležitost těm, kteří chtějí žít aktivně. Předávání dovednosti a intelektu se uskutečňuje v rámci mezigeneračních vztahů, ekonomické zapojení seniorů je samozřejmě v rodinách, přináší hodnoty v ekonomice, v kultuře a v komunitě. Využití celoživotních zkušeností seniorů je prospěšné pro činnost státní a veřejné správy. Přehled nabídky nad poptávkou po seniorské pracovní síle je ve velkých městech značný.

Pro nastartování příslušných aktivit Rada seniorů ČR:

- **uskuteční celostátní konferenci za účasti příslušných resortů, sociálních partnerů a výzkumných pracovišť,**
- **vypracuje projekty pro uplatnění generací 50+ na trhu práce a v dalších formách společensky prospěšných aktivit,**
- **zvýší informovanost seniorů o možnostech a nabídkách pracovního uplatnění,**
- **zřídí seniorské agentury práce pro hl.m.Prahu, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj.**

4) Vysoká cena nájemního bydlení v Praze, v Brně a v dalších statutárních městech snižuje jeho dostupnost. Hrozí reálná možnost bezdomovectví seniorů.

Vysoká cena nájemního bydlení snižuje jeho dostupnost osamělým a nízkopříjmovým seniorům a také seniorům ve velkých bytech. Senioři jsou ekonomicky podněcováni přestěhovat se, ale není kam, sektor sociálního bydlení neexistuje a ani malometrážní byty k dispozici za dostupnou cenu nejsou. Přitom po trojnásobném nezaplacení nájemného a služeb souvisejících s bydlením mohou být senioři vystěhováni, a to bez rozhodnutí soudu, na ulici! Absence systémového řešení je zneužívána zejména soukromými pronajímateli.

Při nečinnosti státu Rada seniorů ČR zpracuje a do Parlamentu ČR předloží:

- **návrh zákona o sociálním bydlení seniorů (nastavení podmínek přístupu k sociálnímu bytu, parametry sociálního bytu, doba nájmu, mechanismus nastavování individuálního nájemného, respektive ceny bydlení, zavedení nového institutu**

nájemního vztahu do právního řádu ČR, a to u seniorů nájmu „na dobu dožití“, restriktce takto definovaného nájemního práva při přechodu nájmu na jiné osoby, atd.),

- **návrh zákona na zvýšení funkčnosti tzv. příspěvku na bydlení ve vztahu k seniorům (aby při absenci sektoru sociálního bydlení v dané lokalitě umožňoval dožití ve stávajících nájemních bytech),**
- **návrh novely občanského zákoníku k vyřešení historicky překonaného problému tzv. „drobných oprav v bytě“ placených nájemníky.**

Při vyjednání s primátory hl. m. Prahy, Brna, Plzně, Hradce Králové, aj. bude Rada seniorů požadovat existenci tzv. náhradního bytového fondu, tj. malometrážních bytů a bytů s pečovatelskou službou pro seniory, kteří se chtějí do menších bytů přestěhovat.

Strategickou prioritou RS ČR je zabezpečit vhodné a důstojné bydlení všem seniorům v České republice i po přechodu na smluvní nájemné.

5) Situace ve zdravotnictví a její dopady na seniory

Zdravotní reformy zejména zavedení tzv. regulačních poplatků, nepřiměřeně zvyšují životní náklady seniorské generace, která je z důvodu věku objektivně na zdravotní péči závislá. V některých regionech se snižuje dostupnost zdravotních služeb, vážná situace je též u stomatologické, geriatrické, hospicové a následné péče.

Rada seniorů bude prostřednictvím legislativních a vyjednávacích aktivit prosazovat:

- **zrušení regulačních poplatků pro seniorskou populaci,**
- **zásadní systémové změny u dále připravovaných zdravotních reforem, které zatím pouze preferují zájmy podnikatelských loby bez ohledu na nízkopříjmové skupiny pacientů a na dostupnost péče,**
- **zastoupení seniorů v expertních týmech ministerstva zdravotnictví.**

Strategickou prioritou RS ČR je zabezpečit dostupnost kvalitní zdravotní péče všem seniorům i po reformě zdravotnictví.

6) Zhoršování přístupu seniorů ke kultuře a k dalším volnočasovým aktivitám

Rozsáhlý průzkum a studie o životě pražských seniorů prokázaly sporadickou respektive žádnou účast u 44 % respondentů této sociální skupiny na kulturních a sportovních akcích. V ostatních městech bude situace obdobná. Jde zřejmě o důsledek rušení a zdražování abonentních cyklů pro seniory v divadlech a koncertních sálách, o důsledek nedostatečných slev v galériích, v kulturních památkách, ale i ve sportovních a rehabilitačních zařízeních. Přitom v některých evropských zemích jsou vstupy do galerií a do muzeí pro seniory nad 65 let zdarma.

Rada seniorů bude od státu, krajů a městských samospráv požadovat obdobný přístup.

7) Nedostatečné financování poradenských a dalších aktivit seniorských organizací

Seniorská populace je pro svůj věk a zdravotní stav sociální skupinou vyžadující specifickou péči, ochranu a pomoc. Tyto aktivity zabezpečují seniorské organizace a jejich sdružení – Rada seniorů České republiky za stát. V rámci plnění tzv. Národního programu přípravy na stárnutí pak zabezpečují aktivity další, zejména participaci seniorů na tvorbě právních předpisů státu a participaci na činnostech krajských a městských správ. Přitom financování seniorských poraden je naprosto

nedostatečné a ostatní aktivity seniorských organizací nejsou zpravidla financovány vůbec. Situace není řešena systémově, grantová řízení jsou netransparentní, o velkých částkách je rozhodováno podle neznámých kritérií, často v časové tísní a bez možnosti odvolání proti rozhodnutí.

Pro zajištění opodstatněných změn bude Rada seniorů:

- **usilovat o financování legislativních, vyjednávacích a participačních aktivit z kapitoly Všeobecné pokladní správy státního rozpočtu a z grantových projektů Úřadu vlády České republiky,**
- **prosazovat zapracování finančního krytí poradenských a volnočasových aktivit organizovaných seniorskými organizacemi do komunitních plánů a plánů rozvoje sociálních služeb krajů a obcí,**
- **zpracuje a do Parlamentu ČR podle Rakouského vzoru předloží návrh zákona o postavení, funkcích a financování Rady seniorů České republiky, o.s**

8) Specifický problém – světová hospodářská krize a její dopady na české seniory

Zvyšování nezaměstnanosti, snižování příjmů z daní, zdravotního a sociálního pojištění spolu s nutností využívat prostředky státního rozpočtu i na pomoc pro jednotlivá odvětví národního hospodářství budou vytvářet stále silnější tlak na redukci sociálních a dalších veřejných výdajů. Přitom senioři jsou tou sociální skupinou, která je na penzích respektive dalších sociálních dávkách objektivně nejvíce závislá.

Za této situace bude Rada seniorů:

- **průběžně monitorovat a vyhodnocovat dopady krize na příjmovou a sociální situaci starších osob, upozorňovat na rizika chudoby a sociálního vyloučení (podle věkových skupin, pohlaví a dalších kategorií) starobních důchodců,**
- **při jednáních s vládou a s příslušnými resorty požadovat konkrétní řešení tak, aby dopady krize na seniory byly únosné a společensky spravedlivé.**

Kromě nezbytné participace Rady na řešení základních problémů seniorské generace vytyčuje 1. sjezd Radě seniorů ČR ještě úkoly další:

a) Zpracovat projekty:

- **dalšího rozšiřování seniorských poraden do krajů Zlínského, Plzeňského, Středočeského a kraje Vysočina,**
- **k ochraně seniorů proti lichvě,**
- **k rozvoji aktivního stárnutí seniorů, tj. rozvoje volnočasových aktivit, participace seniorů na věcech veřejných, rozvoje dobrovolnictví a dle zájmu i zapojování seniorů do aktivit ekonomických,**
- **posílení sociální ochrany seniorů, zejména s nízkými důchody, osamělých seniorů a seniorů bydlících v nájemních bytech,**
- **ochrany seniorských práv a odstraňování diskriminace seniorů,**
- **zvyšování počítačové gramotnosti seniorů.**

b) Vypracovat plán legislativních aktivit Rady seniorů ČR jehož prostřednictvím řešit: spravedlivější valorizaci důchodů, stanovení institutu minimálního důchodu, sociální bydlení seniorů, financování aktivit seniorských organizací, osvobození seniorů od notářských poplatků, stanovení vyšší věkové hranice pro zdravotní prohlídky seniorů při provozu na pozemních

komunikacích, stanovení zákonné povinnosti krajům a samosprávě statutárních měst zakládat rady seniorů jako své poradní a konzultativní orgány, atd.

c) Aktivně se podílet na tvorbě II. a III. etapy důchodové reformy, zabránit spolu s dalšími organizacemi riskantním experimentům ohrožujícím stabilitu a ufinancovatelnost státního průběžného důchodového systému jako je navrhovaný OPT–OUT a navrhované snížení garancí u penzijních fondů a přenášení rizik z jejich podnikání na klienty.

d) Aktivně se podílet na tvorbě dalších etap zdravotní reformy. Do nadstandardní placené péče podpořit zařazení pouze zákroků a léků, které nesouvisí s léčbou chorob a zranění.

e) Při úpravách fiskální reformy vyvozovat tlak, aby negativně nedopadala na seniory s nízkými důchody, zejména při přijímání protikrizových opatření.

f) Prostřednictvím participace Rady seniorů na činnosti Rady vlády pro seniory a stárnutí populace, prostřednictvím participace Rady na tvorbě právních předpisů státu, prostřednictvím participace Rady na činnosti výborů pro seniory a stárnutí populace ustavených při obou komorách Parlamentu ČR, prostřednictvím vyjednávacích aktivit Rady s ústavními činiteli, s hejtmany krajů a s primátory statutárních měst aktivně ovlivňovat zaměření seniorské politiky státu, krajů a obcí s cílem zkvalitňovat život generací třetího a čtvrtého věku.

g) Aktivně ovlivňovat nejen kontrolu ale i tvorbu a aktualizaci Národního programu přípravy na stárnutí populace na období let 2008 až 2012.

h) Rozšířit krajské rady seniorů jako krajské orgány Rady seniorů ČR do všech krajů České republiky a městské rady seniorů do všech velkých měst. Současně rozšiřovat členskou základnu RS ČR a jejich členských organizací.

i) Iniciovat zřízení ministerstva pro mládež, rodinu a seniory, případně vložení této problematiky do úkolů některého stávajícího ministerstva. Navrhnout zavedení mezinárodního dokladu seniorského stavu pro prokazování při uplatňování nároků na seniorské slevy v EU.

k) Rozšiřovat mezinárodní styky, usilovat o zlepšení spolupráce organizací seniorů v zemích EU a o sjednocení centrální. Jednáním s poslanci evropského parlamentu a s komisařem Evropské komise prosazovat zvýšení zájmu EU o seniory, sjednocování seniorské politiky a systémů zabezpečujících dobré životní podmínky seniorů ve všech členských zemích.

l) Soustavnou pozornost věnovat pravidelnému informování veřejnosti o postavení seniorů ve společnosti, o jejich problémech i aktivitách a propagaci RS ČR. Jednat s představiteli tisku, rozhlasu a televize o změně mediálního obrazu seniorské populace. Dále zkvalitňovat obsah a rozšiřovat prodej periodika Rady, tj. Doby seniorů.

V Praze dne 15. května 2009

1. sjezd RS ČR

III. Seminář v Senátu Parlamentu České republiky

Na 22. září 2009 svolal místopředseda Senátu PČR Milan Štěch ve spolupráci s Radou seniorů České republiky odborný seminář pro zákonodávce a představitele členských organizací Rady na téma „**JAK SE ŽIJE SENIORŮM V ČESKÉ REPUBLICE**“. Specifikum semináře bylo v tom, že na základě faktů a dat sami seniorští odborníci a představitelé prezentovali názory na svůj život. Z pozvaných hostů se zúčastnili ministr práce a sociálních věcí JUDr. Petr Šimerka, předseda výboru Poslanecké sněmovny PČR Ing. Zdeněk Škromach a dále 6 poslanců a senátorů. Celkem bylo přítomno 92 pozvaných. Seminář zahájil a ukončil Milan Štěch, v diskusi vystoupilo devět diskutujících.

Program semináře:

1. Sociální postavení českých seniorů – přednášející Dr. Zdeněk Pernes
2. Věková diskriminace v ČR – přednášející – Mgr. Jan Lorman
3. Zdravotní potřeby a problémy populace 60+ – přednášející Prof. MUDr. Pavel Kalvach, CSc.
4. Seniori naše šance – přednášející Ing. Oldřich Pospíšil

Na závěr semináře účastníci přijali Memorandum, které bylo prezentováno vedení Senátu a také novinářům na následné tiskové konferenci. „**Rada seniorů ČR a účastníci semináře vyzývají obě komory Parlamentu, aby, s ohledem na vážnost situace a na odpovědnost zákonodárců, zřídily svoje odborné struktury (výbory, podvýbory, komise) pro problematiku seniorů a stárnutí populace. Současně je požadováno důstojné zastoupení RS ČR v těchto orgánech**“.

U řečnického pultu Milan Štěch

Účastníci semináře v Senátu PČR

IV. Rozšiřování vlivu Rady seniorů České republiky do krajů a měst

Za dostupnost a kvalitu zdravotní péče, za dostupnost sociálních služeb, a to nejen rezidenčních ale také ambulantních a terénních, za dopravní obslužnost území, za komoditní plány a to včetně financování volnočasových aktivit a bezplatného poradenství pro seniory odpovídají krajské samosprávy a krajské úřady. Obdobně též samosprávy statutárních měst, které navíc odpovídají za dostupnost bydlení seniorů, za nabídku a podmínky jejich kulturního a společenského vyžití, za rozvoj klubové činnosti, atd. **Spoluúčast na přípravě, rozhodování a v neposlední řadě také na kontrole výkonu těchto činností je tedy významným posláním Rady seniorů, které je realizováno prostřednictvím krajských a městských složek její vnitřní organizační výstavby.** Rok 2009 byl rokem dalšího rozšiřování krajských a komunálních funkcí Rady seniorů ČR. A to o dva kraje a o jedno město. Dne 17.9. 2009 se podařilo založit Krajskou radu seniorů Jihomoravského kraje a 13. 10. 2009 Krajskou radu seniorů Plzeňského kraje. Za členskou organizací Rady byla přijata Rada seniorů města Prachatic. Rozšiřování vlivu Rady seniorů České republiky do krajů a statutárních měst pokračuje i v roce 2010. Významným nástrojem k rozšiřování vlivu Rady do krajů bylo uzavření Memoranda o spolupráci s Asociací krajů České republiky. Podpisem Memoranda se Asociace zavázala:

1. Prosazovat rozvoj činnosti Rady seniorů ČR do všech krajů.
2. Podporovat oslavy Mezinárodního dne seniorů.
3. Vytvářet a posilovat partnerské vztahy mezi samosprávnými kraji a krajskými orgány Rady seniorů ČR.
4. Zapojoovat orgány Rady seniorů ČR jako stálého připomínkového místa při přípravě koncepcí a strategií krajů v předmětné oblasti.
5. Koordinovat a podporovat aktivity ve prospěch života seniorů.
6. Vytvářet systém rozvoje informovanosti seniorů v rámci krajů a organizací zřizovaných kraji.
7. Koordinovat mediální a marketingové aktivity.

V. Participace Rady na tvorbě zákonů a dalších právních předpisů státu

Rada je meziresortním připomínkovým místem, tj. participuje na tvorbě právních předpisů zpracovávaných ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem zdravotnictví a ministerstvem pro místní rozvoj. Obdobně jako v roce 2008 také v roce 2009 byl stát při tvorbě seniorské legislativy skromný. K připomínkování byly předloženy:

- návrh vyhlášky MPSV, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní neschopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity,
- návrh nařízení vlády o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993,
- návrh nařízení vlády o zvýšení důchodů v roce 2010 a
- návrh nařízení vlády, kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2010 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva a částek normativních nákladů na bydlení.

K prvním dvěma výše uvedeným předpisům Rada žádné podstatné připomínky neuplatnila, velké úsilí ale bylo věnováno prosazení valorizace penzí 2010. S ohledem na nízkou inflaci v tzv. „rozhodném období“ zákonné podmínky pro valorizaci totiž splněny nebyly. Rada seniorů oslovila premiéra a jeho prostřednictvím ostatní členy vlády s věcnými argumenty podporujícími valorizaci i za nízké inflace a vyzvala je k jednání. S argumenty Rady vystoupil při jednání vlády též ministr práce a sociálních věcí JUDr. Petr Šimerka. Návrh MPSV na valorizaci penzí 2010 a podpůrné stanovisko RSČR ale Fischerova vláda neakceptovala. K návrhu nařízení vlády k nastavení tzv. normativních nákladů na bydlení pro výši příspěvku na bydlení 2010 Rada uplatnila 3 legislativní návrhy ke zvýšení funkčnosti a progresivity této sociální dávky. Ani po vynuceném připomínkovém řízení na ministerstvu ale návrhy akceptovány nebyly. K systémovému vyřešení nedostatečné sociální ochrany osamělých senierek a seniorů bydlících v nájemných bytech v Praze, Brně a v dalších velkých městech bylo na podnět Rady seniorů ČR svoláno mimořádné zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace. Výsledkem bylo ustavení meziresortní pracovní skupiny MPSV a MMR ke zpracování legislativního řešení. Za významný legislativní podnět Rady seniorů ze závěru roku 2009 možno považovat též dojednání s vedením MPSV zpracování speciálního dotačního programu státu pro podporu činnosti seniorských organizací.

VI. Vyjednávací aktivity s ústavními činiteli a s hejtmany krajů

Vyjednávání s představiteli partnerských ministerstev bylo v roce 2009 poznamenáno odvoláním vlády premiéra Topolánka Parlamentem a následně sestavením vlády úřednické. Těžiště vyjednávacích aktivit bylo z těchto důvodů soustředěno na hejtmany krajů respektive na celou Asociaci krajů České republiky. Všem spolupracujícím ministrům i premiérovi úřednické vlády ale byly zaslány blahopřejné dopisy včetně nabídky spolupráce. Z nejvýznamnějších vyjednávacích a dohadovacích aktivit Rady v roce 2009 byla jednání:

- dne 10. března 2009 s ministryní zdravotnictví ČR Ing. Arch. Danielou Filipiovou, při kterém delegace RS ČR prezentovala stanovisko o nefunkčnosti regulačního účinku regulačních poplatků ve zdravotnictví ve vztahu ke starším lidem. V této souvislosti bylo požadováno zrušení regulačních poplatků alespoň pro seniory s nízkými příjmy (do 7 000 Kč) a posílení ochrany regulačního limitu. Dále bylo upozorněno na významné rezervy v dokonalosti českého zdravotního systému, který umožňuje plýtvání s léky v řádu až 10 mld. Kč ročně, který opakovaně odmítá stanovit pevné ceny léků (na rozdíl od okolních zemí) a který nezajišťuje přiměřenou dostupnost některých oborů zdravotní péče ve všech regionech České republiky. V závěru jednání byly paní ministryni navrženy konkrétní nástroje spolupráce mezi ministerstvem a Radou seniorů České republiky.
- dne 28. dubna 2009 s hejtmanem Moravskoslezského kraje Ing. Jaroslavem Palasem o založení krajské rady seniorů v Moravskoslezském kraji a o finančním zabezpečení jejich aktivit,
- dne 25. května 2009 s hejtmankou Plzeňského kraje Doc. MUDr. Miladou Emmerovou, CSc. o založení krajské rady seniorů v Plzeňském kraji a o finančním zabezpečení jejich aktivit,
- dne 21. července 2009 s předsedou Asociací krajů České republiky a hejtmanem Jihomoravského kraje Mgr. Michalem Haškem o formách spolupráce krajů s Radou seniorů České republiky a o založení krajské rady seniorů v Jihomoravském kraji. Na setkání byla dohodnuta podpora krajů hlavním aktivitám seniorských organizací, postupné rozšiřování krajských orgánů Rady seniorů České republiky do všech krajů, odběr periodika Doba seniorů všemi Domovy pro seniory v působnosti krajů, participace krajů na oslavách Mezinárodního dne seniorů a v neposlední řadě též zapracování dohodnutých forem spolupráce do společné dohody,
- dne 11. září 2009 s Asociací krajů České republiky, při kterém delegace Rady seniorů České republiky představila postavení a funkce konfederace seniorských organizací, uvítala nabízenou spolupráci přítomnými představiteli krajů a v závěru jednání podepsala Memorandum o spolupráci.

Výsledkem výše uvedených aktivit bylo přiznání Radě seniorů institutu meziresortního připomínkového místa ministerstva zdravotnictví, dále přidělení dotací MZd ve výši 50 000 Kč na výcvik počítačových dovedností seniorů a zdravotně postižených a 80 000 Kč na přednášky a besedy zdravotnické osvěty a prevence. S Asociací krajů České republiky bylo uzavřeno Memorandum o spolupráci a Krajským radám seniorů v Plzeňském a Jihomoravském kraji byla poskytnuta materiální a finanční podpora. (V Jihomoravském kraji od roku 2010).

VII. Výstavní činnost

FOR SENIOR 2009

V letňanské sérii veletrhů, v hale věnované seniorům, mohli návštěvníci vidět stále stoupající počet vystavovatelů. Jedním z nich byla i Rada seniorů se svým periodikem Doba seniorů. A zaznamenali jsme opět úspěšnou prezentaci naší činnosti i našich novin. Návštěvníci vykoupení téměř

všechna aktuální čísla našeho měsíčníku, získali jsme nové předplatitele. Znovu se ukázalo, že pokud by prodejci našich novin přistupovali k DS jako k tzv. velkým titulům, seniorská veřejnost by tak o ní díky tomu více věděla, mohl by být prodej mnohem vyšší, než je dnes. Stejně úspěšné bylo šíření informací o činnosti Rady seniorů a to zejména o jejich poradnách. Mnoho návštěvníků si bralo kontakty na naše pracoviště jak v Praze, tak i v Brně, Ostravě i Hradci Králové, kde všude máme otevřeny bezplatné poradny pro seniory. Jedná se zejména o oblasti právní, sociální a sociálně-právní, bytové a v poradně pražské i počítačové poradenství.

Na stánku Rady seniorů podávali informace i předseda Rady Dr. Pernes a šéfredaktor Doby seniorů Mgr. Vonderka

Prodejní a kontraktační výstavy v Praze na Vinohradech

Už tradičně se Rada seniorů a Doba seniorů koncem listopadu zúčastnily předvánoční prodejní akce ve Vinohradské sokolovně. Byla to celkem vydařená akce. Zaujala na ní relativně velká nabídka potravinových doplňků i třeba výrobci kosmetiky, nabízející stále větší paletu různých výrobků pro seniory. Zájem budily i rukodělné výrobky. Některé z nich přitom vznikaly přímo na stáncích.

Ačkoli návštěvníků bylo oproti předešlým ročníkům méně (méně finančních prostředků kvůli krizi a tím snižená chuť nakupovat, ale údajně i kvůli obavám z šíření prasečí chřipky) u stánku Rady seniorů ČR jsme to skoro nepozorovali. Lidé se zastavovali, účastnili se hodnocení vystavených snímků fotografů-seniorů a především jevil zájem o Dobu seniorů. Opět se nám potvrdilo, že kdyby se prodejci v síti PNS k našemu titulu chovali jen o trochu přívětivěji a nezastřikávali ho ve svých prodejnách na místa, kam zákazníci většinou nevidí, byl by jeho prodej mnohem větší než je. Na stánku jsme rozdali několik set kusů z remitendy, dobře se prodávalo i aktuální číslo a získali jsme i nové předplatitele. Bez ohledu na to, že vzhledem k ekonomickému vývoji u nás a vládním zásahům např. do DPH musí zdražit i seniorský měsíčník. Zvýšená cena, na rozdíl od jednostranně úsporné vládní politiky, novým předplatitelům nevadila...

Stánek s naším měsíčníkem lidé nemohli přehlédnout a také ani nepřehlíželi...

VIII. Vydavatelská činnost

V roce 2009 se Doba seniorů stala celobarevným periodikem, zvětšila písmo, zkvalitnila papír a zvýšila obsah z 24 na 32 strany. Dále byly otevřeny nové rubriky a také tribuna čtenářů byla rozšířena z jedné na dvě strany. Meziročně tedy došlo k podstatným kvalitativním změnám. V roce 2009 počet předplatitelů v celoročním průměru vzrostl z 1 962 na 2 246, tj. o 14,5 %. Počet prodávaných titulů na stáncích naopak meziročně poklesl o 21,5 % a počet prodávaných titulů v alternativním prodeji meziročně vzrostl o 72 %. Hlavním zdrojem financování periodika byla i v roce 2009 inzerce. Náklad jednotlivých čísel v roce 2009:

Měsíc	1/2009	2/2009	3/2009	4/2009	5/2009	6/2009
Náklad	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Remitenda	62 %	67 %	62 %	67 %	64 %	68 %
Měsíc	7/2009	8/2009	9/2009	10/2009	11/2009	12/2009
Náklad	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Remitenda	67 %	68 %	65 %	65 %	65 %	68 %

Zaměření Doby seniorů bylo v roce 2009 pestré, hlavním posláním je specifické poradenství a informační servis generacím třetího a čtvrtého věku. A to z oblastí sociálního, bytového, občanského a rodinného práva, z oblasti zdravotnické osvěty, počítačové gramotnosti, z oblasti nabídek kulturních, společenských a rekreačních akcí. Pravidelné rubriky pak informují o uskutečněných významnějších aktivitách a akcích seniorských organizací, nabízejí kontaktní adresy a spojení s poradnami Rady seniorů, dále nabízejí kulturní kalendář, knižní okénko seniorským čtenářům, nebo duchovní okénko věřícím seniorům. Dle uskutečněné čtenářské ankety, a to již třetím rokem, je více než 87 % čtenářů s kvalitou periodika spokojeno.

Periodikum „Doba seniorů“ a poradenství Rady seniorů:

- **Doba seniorů č. 1** – „zvládneme platit za teplo?“, „pražští senioři pod lupou“, „vypořádání dědiců“, „nekupujte zajíce v pytli“, „jak žít se srdcem po infarktu“
- **Doba seniorů č. 2** – „je teplá užitková voda drahá?“, „pražští senioři pod lupou 2“, „jak žít se srdcem po infarktu 2“, „vypořádání dědiců 2“, „výše předčasného důchodu“, „nenchte se lapit chřipkou“
- **Doba seniorů č. 3** – „koupit byt nebo zůstat nájemcem?“, „oči se bez nás neobejdou“, „trénování paměti“, „vypořádání dědiců 3“, „jak žít se srdcem po infarktu 3“
- **Doba seniorů č. 4** – „způsob účtování ceny za topení“, „poplatky u lékaře“, „penze českých seniorů v číslech“, „před dědickým řízením“, „i brát léky se musíme učit“
- **Doba seniorů č. 5** – „dodávka elektřiny: zboží nebo služba?“, „pomocná ruka přímo na místě“, „právní poradna odpovídá čtenářům DS“
- **Doba seniorů č. 6** – „zlepšovat postavení starší generace“, „i vlastníci musejí platit“, „snižte šance bytovým zlodějům“, „kdy a jak předčasný důchod“, „rozšiřujeme poradenství pro čtenáře SOS“, „právní poradna odpovídá čtenářům DS 2“
- **Doba seniorů č. 7** – „poškozuje ministerstvo financí mnohé spotřebitele pitné vody?“, „experti SOS odpovídají“, „když náš soused zlobí“, „čtěte smlouvy k úvěrům“, „jaký digitální fotoaparát vybrat“
- **Doba seniorů č. 8** – „problémy s rozúčtováním vodného“, „pomáháme řešit právní problémy“, „jak vybrat digitální fotoaparát“
- **Doba seniorů č. 9** – „kolik nás bude stát teplo?“, „pomáháme řešit právní problémy 2“, „když krachne cestovka“, „centrum Vltavská v nové podobě“
- **Doba seniorů č. 10** – „kolik platit za úklid domu“, „když domácí terorizuje“

- **Doba seniorů č. 11** – „rozdělení nákladů na vytápění“, „chybí zákon o nájemném“, „pomáháme šetřit peníze i nervy“, „nebezpečné tloustnutí“, „deregulace v Praze: všude jinak“, „když sousedi jsou ve při“
- **Doba seniorů č. 12** – „omyly v rozpočítání nákladů“, „pomáháme šetřit peníze i nervy 2“, „nejvíce bolí nájemní bydlení“, „skončí senioři na chodníku?“, „bodyfixing pomáhá být fit“

IX. Bezplatné poradenství a pomoc Rady seniorů seniorské populaci

Bezplatné poradenství a pomoc seniorské populaci v roce 2009 poskytovala Rada seniorů ČR již čtvrtým rokem. A to v hl. m. Praze pod číslem registrace 1626438, v Brně pod číslem registrace 8751678, v Ostravě pod číslem registrace 4294898 a v Hradci Králové pod číslem registrace 7691010. Bezplatné poradenství a pomoc je poskytováno v otázkách sociálních, právních a bytových převážně ambulantní formou. V Praze je poradenství a pomoc poskytováno též formou terénních služeb. V ostatních krajích jsou terénní poradenské služby z kapacitních důvodů realizovány ojedinele. Metodika poskytování služby je rozpracována ve Standardech kvality, Pracovním řádu, Pravidlech etického chování pracovníků, v Nařízení předsedy RS ČR k zajištění ochrany osobních údajů, v pracovních smlouvách a od roku 2010 též v Organizačním řádu RS ČR. Obdobně jako v letech předchozích také v roce 2009 byli pracovníci při výkonu služby pojištěni. Kontrolu kvality služby průběžně prováděl předseda Rady seniorů, pomoc supervize nebyla od pracovníků požadována. Na realizaci projektu obdržela Rada seniorů od ministerstva práce a sociálních věcí 2 217 000 Kč, od ministerstva pro místní rozvoj 55 000 Kč, od hlavního města Prahy 350 000 Kč, od Jihomoravského kraje 15 000 Kč a od statutárního města Ostravy 50 000 Kč. Meziročně šlo o 101 300 Kč nižší částku, tj. o 3,1 procentních bodů. Nižší dotace způsobily omezení rozsahu právního poradenství a sociálního poradenství ambulantního v hl. m. Praze, v ostatních krajích byl rozsah poradenství a pomoci zachován. V pražské poradně pracovalo 6 zaměstnanců na 1,525 pracovního úvazku, v brněnské poradně 6 zaměstnanců na 1,875 úvazku, v ostravské poradně 5 zaměstnanců na 1,675 úvazku a v královéhradecké poradně pracovalo 5 zaměstnanců na 1,275 úvazku. Celkově Rada seniorů ČR v roce 2009 zaměstnávala 22 zaměstnanců na 6,35 pracovního úvazku. **Pro udržení provozu poraden odpracovali pracovníci Rady tři měsíce (leden, únor, březen) zdarma, provoz byl omezen též v letních měsících. Rada seniorů České republiky tuto mimořádnou obětavost od svých pracovníků oceňuje.**

Ambulantní poradenství:

Ambulantní poradenství Rady seniorů České republiky bylo v roce 2009, obdobně jako v letech 2006, 2007 a 2008, realizováno prostřednictvím ambulantních poraden. V Praze a v Ostravě jsou poradny vybavena třemi místnostmi, v Brně dvěma místnostmi a v Hradci Králové místností jednou. Všechny poradny mají k dispozici počítačovou techniku, internet, kopírky, příslušné právní předpisy a další odbornou literaturu. Provozní doba je celotýdenní, sociální poradenství je poskytováno v hodinách dopoledních, právní a bytové v hodinách odpoledních. Senioři, respektive také jejich rodinní příslušníci, jsou v poradnách přijímáni zpravidla na základě telefonického objednání. Předem neohlášený klient je obsloužen též, přednost ale mají klienti objednaní. Vztah klienta s poradcem je intimní, konzultace probíhají vždy v samostatné kanceláři, povinnost mlčenlivosti pracovníků je stanovena ve vnitřním předpisu organizace a v pracovních právních předpisech. Dokumentace služby je vedena v provozních knihách jednotlivých poraden, tj. v knize poradny sociální, v knize porady právní a v knize poradny bytové.

Sociální poradny - poskytovaly seniorům informace a expertní servis při uplatňování jejich práv, obligatorních, respektive též fakultativních nárocích na sociální dávky, na průkazy mimořádných výhod a v neposlední řadě také případnou ochranu při sjednávání podmínek a ceny sociálních služeb s poskytovateli. Dále byly seniorům poskytovány informace i pomoc při umísťování do domovů pro seniory, do domovů s pečovatelskou službou a v neposlední řadě také informace o podmínkách a

postupu při podávání žádostí k přidělení městských malometrážních bytů. O každém problému je vedena dokumentace (jméno a příjmení klienta, adresa bydliště, téma návštěvy, doporučení postupu). V případě uplatnění požadavku na pomoc k získání příslušných sociálních dávek (nejčastěji příspěvek na péči, příspěvek na bydlení, u zdravotně postižených seniorů příspěvek na úpravu bytu, příspěvek na dopravu, nároky při mimořádných výhodách 2. a 3. stupně) je posouzena zákonná opodstatněnost nároku, objasněn procedurální postup podání a vyřizování žádosti a v případě potřeby poskytnuta pomoc též při vyplňování žádosti. Při uplatnění požadavku klienta na pomoc k posouzení návrhu smlouvy o poskytování sociální služby je posouzena její konkrétnost, věcný obsah včetně cenových relací a klientovi doporučeno její podepsání, či nikoliv. Respektive jsou doporučeny návrhy na doplnění nebo upřesnění smlouvy. Dokumentace osobních dat a dalších údajů je vedena pouze ve složitějších případech, se souhlasem klienta a jen do konečného vyřešení případu. Poté jsou kopie vyžádaných dokumentů klientovi předány. Osobní data tedy Rada seniorů nearchivuje. Celkově bylo v roce 2009 seniorům poskytnuto 581 odborných konzultací spojených s ponaučením a s konkrétní pomocí. Dále jsme vyřídili 185 telefonických dotazů a 22 dotazů písemně, respektive elektronickou poštou.

Právní poradenství a pomoc byla poskytována v oblastech sociálního a občanského práva, práva ochrany spotřebitele a rodinného práva. Poradna v Brně poskytuje též vzory právních podání týkajících se bytových problémů, dědění, kupní a darovací smlouvy. Celkově bylo obslouženo 715 klientů s následnými problémy:

- souběh důchodů s příjmem,
- příspěvky na péči,
- valorizace důchodů,
- společné jmění manželů a podíl v obchodní společnosti,
- souběh vdovského důchodu s příjmem,
- vydědění,
- odstoupení od smlouvy,
- převody bytů, chat, domků,
- darování nemovitostí,
- převod cenných papírů,
- odstoupení od kupní smlouvy,
- vypořádání spoluvlastníků,
- invalidní důchod,
- sousedské vztahy,
- odškodnění při krádeži auta,
- darování domu,
- sepsání závěti,
- stanovy bytového družstva,
- předčasný starobní důchod,
- šikana manželem a jeho milenkou,
- spory s vnoučaty ohledně dědictví,
- zrušení spoluvlastnictví,
- starobní důchod – uplatnění žádostí a jejich doplnění,
- obtěžování hlukem od sousedů,
- převod družstevního bytu do osobního vlastnictví,
- výpočet starobního důchodu,
- důchod ze Slovenska,
- zaměstnání při invalidním důchodu,
- žaloba na neplatnost vydědění,
- uplatnění reklamačního řízení.

Kromě ambulantního poradenství zabezpečovaly právní poradny též právní poradenství prostřednictvím právní rubriky v Době seniorů, tj. v měsíčníku Rady a na webových stránkách Rady.

Bytové poradny – poskytovaly seniorům poradenství pomoc v otázkách ochrany nájemních vztahů, služeb souvisejících s bydlením, sociálních dávek na bydlení, směn bytů, privatizace domů a bytů, podnájemních vztahů, sociální bydlení seniorů, atd. Poradci byli vybráni ze Sdružení nájemníků ČR jako odborníci s dlouholetou praxí s tím, že ve Sdružení nájemníků ČR jsou též permanentně proškolení. Menší část seniorských klientů poraden byla z bytových družstev a ze společenství vlastníků bytových jednotek, které požadovali pomoc v otázkách převodu bytů z bytového družstva na SVJ, prodej družstevního podílu, prodej bytů, vyúčtování fondu oprav, dědictví, převodu pozemků a garáží, atd. Dále byly řešeny problémy věcných břemen, navrácení nemovitosti v případě šikany a nemorálního chování obdarovaného, spoluvlastnictví rodinného domu, vypořádání společného nájmu bytu, vymáhání dluhu za prodaný byt, společné užívání domácnosti, převod chaty, zajištění přístupové cesty k rodinnému domu atd. V roce 2009 bylo provedeno 581 osobních konzultací, dále bylo vyřízeno 79 telefonických dotazů a 52 písemných nebo emailových podání. S každým návštěvníkem poraden (probantem) byl sepsán stručný záznam do deníku, obsahující identifikaci jména a příjmení, domovskou obec, téma návštěvy a výsledný závěr poradce. Tato prvotní dokumentace se velmi osvědčila zejména při opakovaných návštěvách poradny. Dominantním problémem bylo obdobně jako v roce předchozím jednostranné zvýšení nájemného z bytu podle zákona č. 107/2006 Sb. Nájemníci byli zpravidla zaskočeni strmostí meziročního nárůstu nájemného a zejména výší cílového nájemného. Poradny v této souvislosti prováděly kontrolu zákonnosti jednostranného navýšování nájemného pomocí kalkulačky nájemného uveřejněné na webové stránce ministerstva pro místní rozvoj ČR, která byla umístěna též na webovou stránku Rady seniorů ČR. Výpis z kalkulačky nájemného byl každému návštěvníkovi poradny předán s kontaktem na poradce pro případné další řešení rozporu s pronajímatelem, nebo pro podání určovací žaloby k soudu. Zájemcům poradny předávaly též vzorovou žalobu. V této souvislosti ale byli poučeni, že pokud pronajímatel na snížení nezákonně předepsaného nájemného nepřistoupí, pak jsou bez určovací žaloby na neplatnost oznámení podané do tří měsíců po jeho doručení i toto protizákonné nájemné nucení platit. A to pod sankcí jednostranného skončení nájmu a bez získání bytové náhrady. Kromě případů jednostranného zvyšování nájemného ze zákona se mnozí případy zvyšovat nájemné dohodou, zejména při změně vlastníka nájemního domu. Poměrně časté jsou též případy uzavírání nájemních smluv na dobu určitou, zpravidla na jeden rok, což má na seniory psychické a zdravotní důsledky. Zvýšená frekvence v poradně byla evidována po obdržení vyúčtování ceny služeb, zejména vytápění, poskytování TUV a pitné vody, kde příčinou byl další nárůst cen. Dalším problémem, který se vyskytoval enormně, byla výměna většího nájemního bytu za menší. Nájemné většího bytu u osamělého starobního důchodce často osciluje na hranici zaplatitelnosti a byt se stává ekonomicky neudržitelným. A to i přesto, že zde senior bydlí 40 a více let. Zejména soukromí vlastníci bytů odmítají ze spekulativních důvodů dát souhlas s výměnou bytu, respektive s podnájmem jeho části. Realitní kanceláře tyto případy odmítají převzít a žaloby o nahrazení souhlasu vlastníka s výměnou bytu soudem senioři odmítají jako zdlouhavé a tudíž neúčinné. Problém je pro seniory velmi vážný, kdy po nezaplacení nájemného za tři měsíce reálně hrozí vystěhování na ulici. Rada seniorů v této souvislosti požaduje od samospráv hl. m. Prahy, Brna, Ostravy i Hradce Králové vyčlenit dostatek malometrážních bytů pro každoročně narůstající počet seniorských zájemců. V některých kauzách si klienti také stěžovali, že jim pronajímatel odmítá vyměnit fyzicky dožitý zařizovací předmět v bytu, ačkoliv je možné dohodnout zvláštní nájemné, které umožní pronajímateli pořizovací náklady umořit. Problémy se vyskytly u některých družstev a SVJ, které požadovaly platit za odkládání komunálního odpadu podle plochy bytu, ačkoliv jde jednoznačně o nespravedlivý požadavek. Pokud to ale rozhodl výbor, nebylo úniku. Některá bytová družstva a SVJ, kde se koneční spotřebitelé TUV značně liší ve spotřebě TUV, nebyli též spokojeni s povinně určenou základní složkou nákladů na ohřev stanovenou vyhláškou č. 372/2001 Sb. na 30 %, protože docházelo až ke čtyřnásobnému zvýšení jednotkové ceny TUV u spotřebitelů šetřících vodu. Tyto účetní jednotky požadují návrat k původní dikci vyhlášky č. 245/1998 Sb., která umožňovala v odůvodněných případech použít základní složku jen 10 %. Bytová poradna v Praze po projednání v bytové komisi Rady seniorů takové opatření směrem k MMR ČR doporučuje, pokud dojde k úpravě vyhlášky č. 372/2001 Sb. i z jiných důvodů. Senioři v poradnách svými problémy plně potvrdili důvody pro vznik

poradenství pro seniory, kdy občané přes velké životní zkušenosti jsou často zcela bezradní a bez pomoci se neobejdou. Kromě ambulantního poradenství zabezpečovaly bytové poradny též bytové poradenství prostřednictvím periodika Rady, tj. Doby seniorů a také prostřednictvím webových stránek Rady. Každé měsíční vydání Doby seniorů tak obsahovalo aktuální článek s vysvětlením legislativního řešení a také s konkrétními návody, jak problémům v souladu s právními předpisy čelit. Tyto články také popularizovaly bytové poradenství Rady seniorů, kdy řada občanů i představitelů institucí po této informaci také jednotlivé poradny navštívila.

Terénní služby Rady seniorů:

Terénní sociální poradenství a pomoc poskytuje Rada seniorů od listopadu 2006, v roce 2009 v rozsahu 0,75 pracovního úvazku. A to v hl. m. Praze. V Brně byly v roce 2009 uskutečněny 2 návštěvy v rodinách a v Ostravě 3 návštěvy v rodinách. Jedná se zejména o ty starobní důchodce, jejichž zdravotní stav jim neumožňuje bez pomoci vyřizovat své osobní záležitosti na úřadech, ve zdravotnických zařízeních, atd. Rozsah pomoci je s klientem vždy dohodnut. Při příchodu do obydlí klienta se terénní sociální pracovník prokáže občanským průkazem a také průkazem sociálního pracovníka Rady seniorů ČR. Klient je poučen, že pracovník Rady je vázán mlčenlivostí a že získané osobní údaje budou použity pouze k vyřízení jeho záležitosti. Také od všech klientů je požadován písemný souhlas s účelovým nakládáním s jejich osobními údaji. O průběhu řešení požadavku je vedena dokumentace. Počet klientů rok od roku stoupá. Většina z nich jsou osamělé ženy ve věku 65 až 93 let. Rozsah služby je samozřejmě případ od případu rozlišný. U seniorek, které žijí sami bez pomoci rodiny absolvujeme i několik desítek návštěv ročně, mimo jednání s úřady a lékaři. Např. pokud klientce pomůžeme získat byt v domově s pečovatelskou službou, tak zajistíme též stěhování. Dále vedeme řadu jednání s úřady ohledně vydání nových občanských průkazů, atd. Pokud tito klienti nemají dostatek finančních prostředků a pokud jim nejsou přiznány příslušné sociální dávky o které žádají, pak samozřejmě si nemohou platit pečovatelskou službu a další potřeby, které ke svému životu potřebují. Není výjimkou, že mnozí senioři a seniorky zaplatí jako doplatek za potřebné léky měsíčně více jak 1 000 Kč. Určité problémy existují také v zajištění sanitní služby na odvoz pacienta k lékaři a zpět. Mnozí musí použít taxi služby, což vyčerpá klientům značný obnos jejich finančních prostředků. Zde naopak oceňujeme, že Radě seniorů ČR se přihlásili tři dobrovolníci ve věku 25–40 let, kteří v případě nezbytnosti vlastními vozidly a zdarma zajišťují dopravu našich nemocných klientů. V roce 2009 se tak stalo v 16 případech. V roce 2009 bylo provedeno 196 návštěv a ze zjištěných požadavků a potřeb klientů byly realizovány následné úkony:

- 1) Podáno 15 žádostí o příspěvek na péči. Kladně vyřízeno 9 žádostí, 4 byly zamítnuty a 2 žádosti jsou v řešení příslušnou lékařskou posudkovou komisí.
- 2) Podáno 7 žádostí o vydání průkazu mimořádných výhod. Kladně vyřízeny 3 žádosti, jedna žádost byla zamítnuta po odvolání a 3 žádosti jsou dosud v řízení.
- 3) Podány 4 žádosti o příspěvek na individuální dopravu. Kladně vyřízeny 2 žádosti, 2 po odvolání zamítnuty.
- 4) Podány 2 žádosti na úpravu koupelny, obě byly po odvolání zamítnuty.
- 5) Podány 3 žádosti o příspěvek na bydlení, kladně vyřízeny 2, zamítnuta 1.
- 6) Podány 3 žádosti o přijetí do domovů pro seniory. Kladně vyřízeny 2, jedna žádost dosud nevyřízena.
- 7) Podány 2 žádosti o bytovou jednotku v domě s pečovatelskou službou, obě kladně vyřízeny.
- 8) Na MPSV byly podány celkem 2 odvolání na nepřiznání příspěvku na péči a jedno na nepřiznání mimořádných výhod.
- 9) Pečovatelská služba byla klientům zařízena v 6 případech.
- 10) V 22 případech jednal terénní sociální pracovník s příslušnými lékaři ohledně zdravotní situace klientů a zajišťoval podklady k jejich odbornému lékařskému vyšetření, včetně doprovodu.
- 11) Terénní sociální pracovník uskutečnil 12 přednášek pro seniory v městských klubech

důchodců s vysvětlením podmínek a procedur přiznávání sociálních dávek, a to včetně poskytování dávek a pomoci osobám v nepříznivé sociální situaci.

12) Terénní sociální pracovník vyřídil 42 telefonických dotazů ze sociální oblasti.

Zjištěné problémy:

a) vážne administrativní spolupráce praktických lékařů s lékaři odbornými a v neposlední řadě též s lékařskou posudkovou službou I. a II. stupně,

b) někteří praktiční lékaři nedodržují stanovený termín 15 dnů k vyřízení zdravotního posudku klienta pro lékařskou posudkovou službu. Rada seniorů zachytila prodlení delší než jeden rok, a to i přes opakované urgencye. Dalším problémem je neúplnost zdravotních posudků a také absence posudků od odborných lékařů. Nekomplexnost posouzení zdravotního stavu žadatele pak oddaluje konečné rozhodnutí o stupni přiznání příspěvku na péči, respektive je dávka přiznána na nižší stupeň závislosti než odpovídá objektivní realitě žadatele, nebo není přiznána vůbec,

c) stížnosti se též objevují na charakter testování stupně závislosti žadatelů o příspěvek na péči, kterému není věnován potřebný čas, ohleduplný a kvalifikovaný přístup. Žadatel pak nepochopí smysl otázky, chybně odpoví a následně stanovený počet bodů závislosti žadatele na péči jiné osoby neodpovídá objektivní realitě. Dle sdělení klientky jedno z šetření trvalo 6 minut a byly při něm položeny 3 otázky. Rada seniorů ČR požaduje po odpovědných institucích tyto problémy řešit.

Celková rekapitulace bezplatné ambulantní a terénní pomoci jednotlivým seniorům naznačuje, že v roce 2009 poskytla Rada seniorů České republiky bezplatné poradenství a pomoc **2 205 klientům v poradnách a uskutečnila 196 návštěv v rodinách**. Oproti roku 2008 jde o 723 obslužených klientů méně. Kvalitativní standard služeb byl zachován, v roce 2009 Rada seniorů neobdržela žádnou stížnost na kvalitu služby, ani na jednání svých pracovníků.

X. Vyhodnocení počítačových kurzů

Schválený projekt Ministerstvem zdravotnictví pro rok 2009. Projekt byl zařazen do tematického okruhu G2/SEN pod názvem: „**Nácvik počítačových dovedností seniorů a zdravotně postižených**“.

V souladu se záměrem projektu byly kurzy pořádány v prostorách poradny Rady seniorů ČR na náměstí W. Churchilla 2 v Praze 3. Oznámení o konání těchto kurzů bylo zveřejněno v periodiku Doba seniorů. Po zkušenostech z loňského roku (2008) se během celého období roku 2009 dotazovali zájemci o počítačový kurz na termíny konání. Vzhledem k tomu, že výše dotace ministerstva zdravotnictví byla nižší proti původnímu požadavku, musel být upraven i průběh kurzů, a to co do počtu přednášejících, tak i počtu absolventů. Žadatelům o kurz byly rozeslány závazné přihlášky a účastníci rozděleni do několika termínů. Byl stanoven maximální počet účastníků v jednom běhu kurzu na dva až čtyři. To mělo tu výhodu, že výuka probíhala přísně individuálně, což účastníci přijímali s povděkem, neboť se, dle jejich slov, s takovýmto typem kurzu ještě nesetkali a plně jim vyhovoval. Byly řešeny jejich konkrétní potřeby, které následně využili v běžné domácí práci s počítačem. I když již absolvovali různé specializované kurzy, teprve na tomto jim byly vysvětleny detaily s praktickými ukázkami a vyzkoušením a nešlo se dál, dokud toto téma nezvládli. Rovněž rozdělení výuky do dvoudenního termínu se ukázalo jako správné, protože v tomto věku již nejsou schopni účastníci kurzu vstřebat množství informací v časovém rozsahu delším, než dvě až tři vyučovací hodiny za den.

Témata byla vždy v úvodu stejná. Účastníci se naučili zodpovědět základní otázku, jaký používají počítač ke své práci. Na tuto otázku nikdo z nich před kurzem neuměl reagovat. Přitom tento údaj je jeden z nejdůležitějších např. pro nákup a instalaci nových programů. Dále se všichni bez rozdílu naučili zjišťovat hardwarové vybavení svého počítače, kde najít informace o použitém operačním systému, velikosti paměti RAM ap. Zejména pak velikost pevného disku a jeho obsazenost. Tato zjištění jim byla následně zadána jako domácí úkol a až na výjimky byl úkol splněn.

Následovala část, věnovaná internetu, zejména umění hledat potřebné informace správným zadáním klíčových slov do vyhledávačů. Tato část byla velmi kladně hodnocena a účastníci kurzů si

odnesli mnoho nového. S překvapením zjišťovali, co vše lze na webových stránkách najít. Další část byla věnována elektronické internetové poště. Zejména vkládání příloh, jejich tvorba, maximální velikost, formát příloh, které lze ke zprávě přiložit, aby nebyly serverem odmítnuty. To úzce souviselo s informacemi o koncovkách jednotlivých souborů. Jak poznat dle třípísmenkové koncovky jaký program byl použit pro tvorbu přílohy a čím tuto přílohu otevřít. Velký zájem byl o vkládání obrázků do zprávy pro zaslání např. blahopřání svým blízkým. Volba písma, barva použitého textu, velikost obrázku, jeho umístění v textu ap. Tyto úkony pak byly zobecnovány pro použití v textových editorech. Oproti loňskému běhu byl v tom letošním zvýšený zájem o používání programu na tvorbu tabulek, jejich výpočty, tvorba grafů ap. Dále se zde zvýšenou měrou projevil zájem o vkládání tabulek do textu v textovém editoru.

Dostatek času byl dán na konkrétní dotazy a řešení problémů z praxe. Na zahajovací části kurzu byla tato možnost velmi využívána, ale na dalším pokračování již převládala, a byla jí věnována cca 1/2 časového prostoru kurzu. S tímto se prý účastníci kurzu nikde nesetkali a o to více získávání těchto informací oceňovali.

Další část osnovy kurzů byla zaměřena na počítačovou telefonii, zejména využívání programu Skype a ICQ. O tuto část projeví velký zájem zejména ti senioři, kteří mají známé či příbuzné v zahraničí. Tato oblast byla podrobně rozebrána i s potřebnými informacemi o zařízení, které je pro telefonování či chatování nezbytné.

Počet účastníků, kteří nevladli počítač, a přesto se přihlásili na kurzy, byl minimální. Jejich úvodní dotazy se týkaly zejména problematiky, jaký počítač si pořídit, co by měl obsahovat, jaké parametry splňovat pro běžný provoz v domácnosti, jeho vhodnost pro provoz na internetu, kde koupit potřebné programy ap. Tyto informace jim byly poskytnuty, stejně jako všem ostatním účastníkům kurzů, s připomínkou, že i v budoucnu je možné bezplatně využívat počítačovou poradnu Rady seniorů ČR. Často se opakoval dotaz, zda by nebylo možné realizovat kurzy, které by se zabývaly problematikou digitálních fotoaparátů a fotografování vůbec. Zejména pak zpracovávání fotografií na PC s tematikou počítačových kurzů úzce souvisí.

A již nyní, na začátku roku 2010 se ozývají noví zájemci o další běh počítačových kurzů. Jednak noví, kteří se o kurzech dověděli od absolventů kurzů již proběhlých, a dále ti, kteří mají zájem o jejich pokračování.

Celkový počet absolventů kurzu v roce 2009 byl cca osmnáct účastníků, i když zájem byl podstatně větší. Omezený počet účastníků jednoho běhu kurzu se ukázal jako správný. Věnování se každému individuálně s opakovaným vysvětlením daného problému, až do jeho pochopení, byl pro mnohé rovněž novinkou, kterou s povděkem kvitovali.

Na závěr každého běhu kurzu účastníci obdrželi certifikát o absolvování kurzu, kontakt na poradnu Rady seniorů pro práci s počítačem a příručku: První kroky s počítačem.

Cílem projektu bylo pomoci výcviku seniorů a zdravotně postižených přispět v souladu s cíli vlády ČR k jejich počítačové gramotnosti a odstranit jednu z překážek jejich vyššího sociálního začlenění do společnosti. To bylo beze zbytku splněno. Rozšířila se skupina počítačově zdatných členů – seniorů a zdravotně postižených, kteří se naučili pracovat s PC a umějí se orientovat na počítači i v prostředí Internetu tak, aby mohli uspokojovat touto cestou své občanské i osobní potřeby a realizovat své zájmy.

V současné době roste počet těch, kteří se obracejí na poradnu Rady seniorů ČR pro práci s počítačem a jejich dotazy mají konkrétní podobu, vědí na co se zeptat a osvojují si i názvosloví. Telefonní kontakt je uveden v měsíčníku Rady seniorů ČR Doba seniorů a na webových stránkách našeho sdružení.

Závěr: Rada seniorů ČR hodnotí finanční pomoc Ministerstva zdravotnictví vysoce kladně. Seniorské organizace totiž nemají dostatek fundovaných odborníků na řešení konkrétních problémů seniorů při práci s počítačem. V naší pražské poradně tak lektor zhodnocuje svou praxi z callcentra, odborné technické pomoci celostátní internetové a počítačové sítě.

Stejně jako u zdravotních besed je nutno počítačové kurzy organizovat v průběhu celého roku (mohou být zahájeny až po připsání finanční částky dotace na účet Rady seniorů ČR) a ne až na jeho konci. Prosinec je už obdobím téměř nevhodným.

XI. Přednášky a tematické besedy zdravotnické osvěty a prevence

Kromě podpory výcviku počítačové gramotnosti seniorské populace ve výši 50 000 Kč poskytlo Ministerstvo zdravotnictví Radě seniorů České republiky dalších 80 000 Kč na zdravotnickou osvětu a prevenci. Přednášky a besedy byly jednotlivými členskými organizacemi Rady uspořádány v různých regionech České republiky (Frýdlant v Čechách, Jičín, Chrudim, Louny, Praha, Hradec Králové, Teplice a další). Rada seniorů ČR pak v závěru roku 2009 uspořádala dva celorepublikové semináře za účasti představitelů Lékařské komory ČR a Ministerstva zdravotnictví ČR. A to v Praze a v Hradci Králové.

Program seminářů:

1. Co víme a nevíme o českém zdravotnictví,
2. Zájem lékárnické obce o pacienty vyššího věku, záměry vzdělávacího projektu SENIOŘI
3. Lékárníci jako školitelé seniorů v oblasti správného užití léků,
4. Poruchy spánku ve stáří, správný přístup k léčbě,
5. Základní chyby při užití léků, lékárna jako místo odborného poradenství,
6. Individuelní poradenství v lékárnách zaměřené na seniory,
7. Jak správně užívat jednotlivé lékové formy.

Přednášek, besed a seminářů se zúčastnilo 1 040 seniorských posluchačů, kteří kromě lékové specializace byli informováni o dalších aktuálních zdravotních problémech seniorské populace a v krátkém přehledu též o zdravotní politice česka a sousedních států. Diskuse byla vždy bohatá, v řadě případů musela být z časových důvodů ukončena nebo pokračovala v kuloárech.

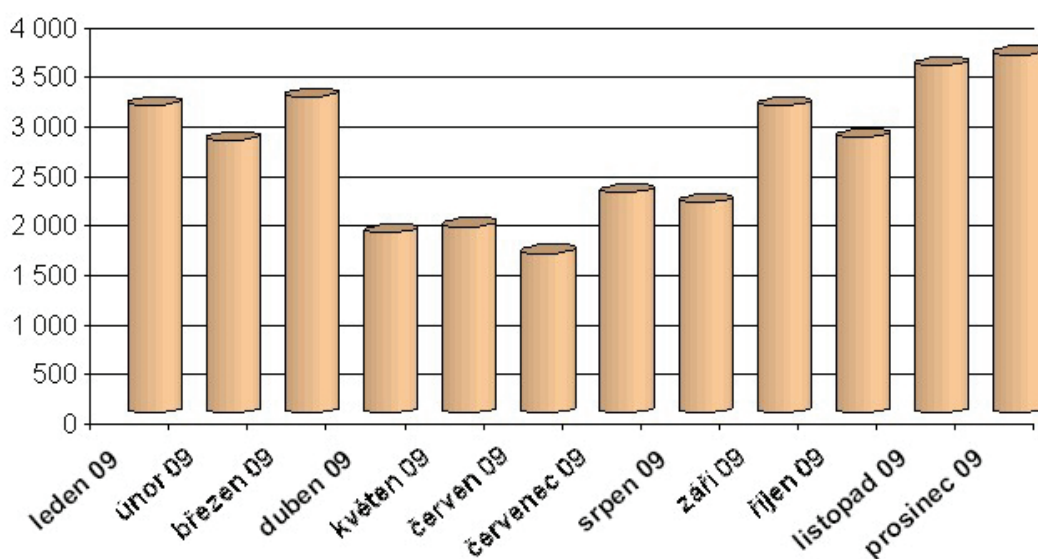
Rada seniorů ČR hodnotí pomoc ministerstva zdravotnictví vysoce kladně. Seniorské organizace nemají dostatek finančních prostředků na úhrady přednášejících, na náklady spojené s pronájmem místností a také na reprodukční techniku, která je s ohledem na účast starších, špatně slyšících seniorů nezbytná.

XII. Webové stránky a poradenství Rady seniorů

V současném období významně narůstá počet počítačově gramotných seniorů, proto je k poradenství využíván také Portál Rady seniorů www.rscr.cz. Návštěvnost webových stránek Rady seniorů v roce 2009 byla průměrně 2.643 měsíčně, což je proti loňskému roku malý nárůst. Nejnížší počet návštěv byl netradičně v červnu (1.610) a nejvyšší v prosinci (3.616).

měsíc	leden 2009	únor 2009	březen 2009	duben 2009	květen 2009	červen 2009
počet návštěv	3 107	2 754	3 190	1 818	1 884	1 610
měsíc	červenec 2009	srpen 2009	září 2009	říjen 2009	listopad 2009	prosinec 2009
počet návštěv	2 225	2 125	3 098	2 782	3 507	3 616

Návštěvy webových stránek Rady seniorů ČR v roce 2009

Z hlediska právního poradenství bylo publikováno:

- Vypořádání dědiců
- Vypořádání dědiců 2
- Vypořádání dědiců 3
- Před dědickým řízením
- Právní poradna odpovídá čtenářům DS
- Kdy a jak předčasný důchod
- Právní poradna odpovídá čtenářům DS 2
- Když náš soused zlobí
- Pomáháme řešit právní problémy
- Pomáháme řešit právní problémy 2
- Když domácí terorizuje
- Když sousedi jsou ve při
- Pomáháme šetřit peníze i nervy 2

Dále bylo v roce 2009 vystaveno:

Výroční zpráva RSČR za rok 2008

Pozvánky na akce, které měly vztah k seniorům

Informace z aktivit a jednání Rady seniorů na ministerské úrovni.

Připomínkování zákonů Radou seniorů ČR

Informace o důchodcích v zahraničí

Informace o návštěvnících webových stránek Rady seniorů ČR:

Nejméně návštěvníků přišlo, stejně jako minulé roky, v sobotu. Návštěvnost ve všední dny se téměř vyrovnala ve dnech pondělí až čtvrtek. Nejčastější hodina pro návštěvu byla, stejně jako loni, v 11:00 hodin dopoledne. Nejméně navštěvovaná doba je 04:00 hodina ranní.

Dle počtu přístupů na stránky Rady seniorů:

1. Česká republika
2. Spojené státy
3. Ruská federace
4. Slovensko
5. Německo

Nejnavštěvovanějšími stránkami byly informace poraden Rady seniorů ČR, na dalších místech se umístil archiv Svazu důchodců a periodika Doby seniorů.

S obrovskou převahou, stejně jako roky minulé, přístupující používali OS Windows. Stejně tak Internetový prohlížeč MS Internet Explorer. Nejvíce přístupů na naše stránky bylo prostřednictvím vyhledavače Google, těsně před Seznamem a www.policejniveteran.cz.

XIII. Závěrem

Rok 2009 byl pro Radu seniorů České republiky v mnoha směrech náročný, úkoly ale splněny byly. Výše uvedený souhrn aktivit rekapituluje pouze činnost orgánů a odborných pracovišť Rady, nikoliv další bohatou a rozmanitou působnost jednotlivých členských organizací. V tomto pojetí by závěrečné hodnocení celého seniorského hnutí bylo významně obsáhlejší. Výroční zpráva o činnosti Rady za rok 2010 již bude obsahovat také výsledky činnosti jednotlivých krajských rad seniorů.

ROČNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Příloha 1a

VÝKAZ PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ			
		Příjmy za účetní období	Výdaje za účetní období
1.	Příjmy celkem	3 969 061	
1.1.	Příjem z dotací	2 937 300	
1.2.	Dary od institucí a fyzických osob	24 000	
1.3.	Příjmy z tiskovin	813 498	
1.4.	Členské příspěvky	10 700	
1.5.	Přijaté úroky	2 478	
1.6.	Příjmy pro krajské a městské rady seniorů	146 500	
1.7.	Ostatní příjmy	34 585	
2.	Výdaje celkem		3 944 939
2.1.	Výdaje na tiskoviny		809 056
2.2.	Výdaje na činnost organizací RSČR		160 353
2.3.	Výdaje na sociální služby		2 975 530

			Příloha 1b
	VÝKAZ O MAJETKU A ZÁVAZCÍCH		
	Druh majetku, závazků a pohledávek	Na začátku období	Na konci období
1.	Peníze	413	816
1.1.	Peníze v hotovosti a ceniny	8	7
1.2.	Peníze na bankovních účtech	405	809
2.	Z toho zůstatky z minulého roku		400
3.	Pohledávky	60	73
3.1.	Pohledávky dlouhodobé	0	0
3.2.	Pohledávky krátkodobé	60	73
4.	Závazky	220	273
4.1.	Závazky dlouhodobé	0	0
4.2.	Závazky krátkodobé	220	273

			Příloha 2a
	PŘEHLED O CELKOVÝCH VÝDAJÍCH		
		Kč	Kč celkem
I.	VÝDAJE NA SOCIÁLNÍ SLUŽBY		2 975 530
1.	Osobní náklady		1 950 512
1.1.	Hrubé mzdy	187 505	
1.2.	Odvody na sociální, zdravotní, zákon. pojištění	295 379	
1.3.	Ostatní osobní náklady	1 467 628	
2.	Materiálové náklady		73 409
2.1.	Nákup drobného hmotného majetku	0	0
2.2.	Kancelářské zařízení a potřeby	63 078	
2.3.	Odborná literatura	10 331	
3.	Nemateriálové náklady		951 609
3.1.	Nájemné a služby	581 969	

3.2.	Cestovné	7 886	
3.3.	Náklady na spoje	142 599	
3.4.	Poplatky, pojistné	11 957	
3.5.	Ostatní náklady	68 354	
3.6.	Realizace projektů	138 844	
II.	VÝDAJE NA DALŠÍ ČINNOSTI		969 409
1.	Náklady na noviny	809 056	
2.	Výdaje na vlastní činnost organizace	160 353	
III.	VÝDAJE CELKEM		3 944 939

			Příloha 2b
	PŘEHLED O CELKOVÝCH PŘÍJMECH		
		Kč	Kč celkem
1.	Příjmy z dotací		2 937 300
1.1.	Dotace MPSV prostřednictvím kraje:		2 087 300
1.1.1.	Praha	435 000	
1.1.2.	Jihomoravského	897 300	
1.1.3.	Moravskoslezského	555 000	
1.1.4.	Královéhradeckého	200 000	
1.2.	Dotace z MMR		55 000
1.3.	Dotace z rozpočtů krajů		615 000
1.3.1.	Kraj Královéhradecký	250 000	
1.3.2.	Kraj Jihomoravský	15 000	
1.3.3.	Kraj Praha	350 000	
1.4.	Dotace z rozpočtů měst a obvodů		50 000
1.4.1.	Statutární město Brno	0	
1.4.2.	Statutární město Ostrava	50 000	
1.4.3.	Hlavní město Praha	0	
1.5.	Dotace z Ministerstva zdravotnictví	130 000	130 000
2.	Příjmy mimo dotace		1 031 761
2.1.	Příjmy na činnost Rad seniorů	218 263	
2.2.	Příjmy z novin	813 498	
3.	Celkové příjmy		3 969 061

			Příloha 3a
PŘÍJMY Z DOTACÍ NA PROJEKTY			
		Kč	Kč celkem
1.	Příjmy z dotací		2 937 300
1.1.	Dotace MPSV	2 087 300	
1.2.	Dotace MMR	55 000	
1.3.	Dotace z rozpočtů krajů	615 000	
1.4.	Dotace statutárních měst	50 000	
1.5.	Dotace ministerstva zdravotnictví	130 000	
2.	Celkové příjmy na realizaci projektů		2 937 300

			Příloha 3b
VÝDAJE Z DOTACÍ NA PROJEKTY			
	PŘEHLED O VÝDAJÍCH	Kč	Kč
1.	Osobní náklady		1 950 512
1.1.	Hrubé mzdy	187 505	
1.2.	Odvody na sociální, zdravotní, zák. pojištění	295 379	
1.3.	Ostatní osobní náklady	1 467 628	
2.	Provozní náklady celkem		986 788
2.1.	Kancelářské zařízení a potřeby	63 078	
2.2.	Odborná literatura	10 331	
2.3.	Nájemné a služby	569 226	
2.4.	Cestovné	7 886	
2.5.	Spoje celkem	129 856	
2.6.	Poplatky, pojistné	11 957	
2.7.	Ostatní náklady	55 610	
2.8.	Realizace projektů	138 844	
	Neinvestiční náklady celkem		2 937 300

			Příloha 4a
	VÝDAJE Z DOTACE MPSV		
		Kč	Kč celkem
1.	Osobní náklady celkem		1 443 313
1.1.	Mzdové náklady		
1.1.1.	Hrubé mzdy	103 528	
1.1.2.	Odvody na sociální, zdravotní, zák. pojištění	202 462	
1.1.3.	Ostatní osobní náklady (DPP)	1 137 323	
2.	Provozní náklady celkem		643 987
2.1.	Materiálové náklady		46 430
2.1.1	Kancelářské zařízení a potřeby	41 400	
2.1.2	Odborná literatura	5 030	
2.2.	Nemateriálové náklady		597 557
2.2.1.	Energie	72 021	
2.2.2.	Opravy a udržování	80 458	
2.2.3.	Cestovné	5 388	
2.2.4.	Spoje celkem	59 912	
2.2.5.	Nájemné	113 037	
2.2.6.	Poplatky, pojistné	8 265	
2.2.7.	Jiné ostatní služby	34 304	
2.2.8.	Realizace projektů	224 172	
3.	Neinvestiční náklady celkem		2 087 300

			Příloha 4b
	VÝDAJE Z DOTACE MMR		
		Kč	Kč celkem
1.	Osobní náklady celkem	0	0
2.	Provozní náklady celkem		55 000
2.1.	Nemateriálové náklady		55 000
2.2.	energie	4 033	
2.3.	služby	42 319	
2.4.	oprava a údržba	8 648	

3.	Neinvestiční náklady celkem		55 000
-----------	------------------------------------	--	---------------

			Příloha 5a
	VÝDAJE NA SOCIÁLNÍ SLUŽBY A NA VLASTNÍ ČINNOST RSČR		
		Sociální služby	Činnost organizace
1.	Osobní náklady celkem	1 950 512	0
1.1.	Hrubé mzdy	187 505	0
1.2.	Odvody na sociální, zdravotní, zák. pojištění	295 379	0
1.3.	Ostatní osobní náklady (DPP)	1 467 628	0
2.	Provozní náklady celkem	1 025 018	160 353
2.1.1.	Materiálové náklady	73 409	0
2.1.2.	Nákup drobného hmotného majetku	0	0
2.1.3.	Kancelářské zařízení a potřeby	63 078	0
2.1.4.	Odborná literatura	10 331	0
2.2.1.	Nemateriálové náklady	951 609	160 353
2.2.2.	Nájemné a služby	581 969	0
2.2.3.	Cestovné	7 886	0
2.2.4.	Náklady na spoje	142 599	0
2.2.5.	Poplatky, pojistné	11 957	0
2.2.6.	Ostatní náklady	68 354	0
2.2.7.	Realizace projektů	138 844	0
2.2.8.	Občerstvení	0	10675
2.2.9.	Poplatky banka	0	6670
2.2.10.	Zahraniční aktivity	0	296
2.2.11.	Tiskové konference	0	1212
2.2.12.	Výdaje krajských a městských rad seniorů	0	141500
3.	Výdaje na noviny	0	809 056
4.	Náklady celkem	2 975 530	969 409

			Příloha 5b
	PŘÍJMY NA SOCIÁLNÍ SLUŽBY A NA VLASTNÍ ČINNOST RSČR		
		Sociální služby	Činnost organizace
1.	Příjmy z dotací	2 937 300	0
1.1.	Příjmy z MPSV	2 087 300	0
1.2.	Příjmy z MMR	55 000	0
1.3.	Příjmy z rozpočtů krajů	615 000	0
1.4.	Příjmy z rozpočtů měst	50 000	0
1.5.	Příjmy z ministerstva zdravotnictví	130 000	0
1.6.	Příjmy ze spoluúčasti na dotacích	38230	0
2.	Příjmy pro rady seniorů		218 263
2.1.	Příjmy rady seniorů centra	0	71 763
2.2.	Příjmy krajských rad seniorů	0	143 000
2.2.1.	Příjmy rady seniorů Královéhradecký kraj	0	5 000
2.2.2.	Příjmy rady seniorů Zlínský kraj	0	78 000
2.2.3.	Příjmy rady seniorů kraj Vysočina	0	40 000
2.2.4.	Příjmy rady seniorů kraj Plzeňský	0	20 000
2.2.5.	Příjmy rady seniorů kraj Jihomoravský	0	0
2.2.6.	Příjmy rady seniorů kraj Ústecký	0	0
2.3.	Příjmy městských rad seniorů	0	3 500
	Příjmy městské rady seniorů Jihlava	0	3 500
	Příjmy městské rady seniorů Hr. Králové	0	0
	Příjmy městské rady seniorů Humpolec	0	0
	Příjmy městské rady seniorů Prachatice	0	0
3.	Příjmy z novin	0	813 498
4.	Příjmy celkem	2 975 530	1 031 761